

HET VERHAAL VAN DE FILM

Soms dacht Miguel Rivera dat hij vervloekt was. Als dat zo was, dan was het niet zijn schuld. Er was iets gebeurd ver voordat hij geboren was. Lang geleden, in het stadje Santa Cecilia, was er een gezin met een papa, een mamá en een klein meisje. Hun huis was altijd gevuld met vreugde en muziek. De papa speelde gitaar. De mamá en het meisje dansten. En iedereen zong. Maar de muziek in het vrolijke huis was niet genoeg voor de papa. Het was zijn droom om over de hele wereld te spelen. Dus ging hij op een dag weg met zijn gitaar en kwam nooit meer terug.

Miguel wist niet wat er daarna met de muzikant gebeurd was. Maar hij wist wel heel zeker wat de mamá gedaan had. Het verhaal van mamá Imelda werd van generatie op generatie doorgegeven in de familie Rivera.

Imelda liet geen traan om de 'weglooptmuzikant'! Ze verbande alle muziek uit haar leven, gooide alle instrumenten en platen weg en nam een baan. Maakte ze snoep? Vuurwerk? Glitterondergoed voor worstelaars?

Nee! Mamá Imelda maakte schoenen. En haar dochter maakte schoenen. En later ook haar schoonzoon. En haar kleinkinderen. Het schoenenbedrijf Rivera groeide net zo hard als de familie. Zoals muziek de familie ooit verscheurd had, brachten schoenen de familie samen.

Miguel hoorde dit verhaal elk jaar op *Día de los Muertos*: de dag van de doden. Vroeger vertelde mamá Coco dit verhaal altijd, maar ze herinnerde zich nu niet zo veel meer. Dit jaar zat ze in een antieke rolstoel van vlechtwerk, afwezig te staren naar het altaar in de *ofrenda*-kamer. Dat was een bijzondere plek in hun huis waar ze aandenkens en cadeaus voor hun voorouders neerlegden om hen te eren. Miguel kuste haar op haar wang.

‘*Hola, mamá Coco.*’

‘Hoe gaat het met jou, Julio?’ Miguel zuchtte. Soms had mamá Coco moeite om dingen te onthouden, zoals zijn naam. Maar dat maakte haar wel de beste geheimbewaarder! Hij vertelde haar bijna alles – dingen die hij zijn oma, die het huishouden bestierde met ijzeren vuist, niet kon vertellen. Als oma zei dat hij meer *tamales* moest eten, dan deed hij dat. Als oma een kusje op haar wang wilde, dan kuste Miguel haar wang. En als oma Miguel betrapte op fluiten – ‘Geen muziek!’ – dan stopte Miguel met fluiten.

Oma riep zelfs ‘Geen muziek!’ naar mensen die voorbijliepen. ‘Geen muziek!’ tegen de radio van de vrachtwagenchauffeur. ‘Geen muziek!’ tegen de heren

die zongen terwijl ze over straat liepen. Haar ban op muziek had alle tantes, ooms en nichten en neven aangestoken. Miguel was er bijna zeker van dat ze de enige familie in Mexico waren die muziek haatte. Het ergste was dat niemand in zijn familie het iets kon schelen. Niemand, behalve Miguel.

Hoofdstuk 1

Miguel liep zijn familiehuis uit en ademde de frisse lucht in van een zonnige morgen in Santa Cecilia. Terwijl hij met zijn schoenenpoetsdoos naar het stadje liep, kwam hij langs een dame die een stoepje veegde. Ze zwaaide.

‘*Hola*, Miguel!’

‘*Hola*.’ Miguel zwaaide terug. Dichter bij de stad lachte Miguel naar een eenzame gitarist die wat deuntjes tokkelde. Hoe verder Miguel ging, hoe meer muziek er te horen was. Kerkklokken luidden. Een band speelde een vrolijk liedje. Uit de radio schalde een snel *cumbia*-ritme. Miguel nam het allemaal in zich op. Hij kon het niet helpen dat zijn handen het ritme mee tikten op een tafel vol met felgekleurde houten dierenfiguurtjes.

Miguel kwam langs een kraampje met gebakjes, hij pakte een zoet broodje en gooide een muntje naar de verkoper. Miguels viervoetige vriend Dante rook het zoete broodje en kwam heel dicht naast Miguel lopen.

Miguel scheurde een stukje brood af en Dante schrokte het op.

Overal waar Miguel keek, waren mensen zich aan het voorbereiden op hun geliefden die zouden verschijnen uit het land der doden, door bij hun deur gekleurde papieren kunstwerkjes, *papel picado's*, op te hangen en blaadjes van goudbloemen neer te leggen. Zoals gewoonlijk stond Mariachi Plaza vol met rondhangende muzikanten die wachtten op het moment dat ze een serenade konden zingen voor een stel of een liefdeslied voor een familie of een klassieke *corrido* konden uitvoeren. Een groep toeristen stond te kijken naar een groot standbeeld van een *mariachi*-muzikant op het midden van het plein.

‘En hier, op het plein waar we nu staan, begon een jonge Ernesto de la Cruz aan zijn epische reis waarop hij een van de meest geliefde zangers in de Mexicaanse geschiedenis werd,’ zei de reisgids.

Iedereen in de groep knikte, want ze kenden de legendarische zanger allemaal. Samen met de toeristen keek Miguel omhoog naar het standbeeld. Hij had het al honderd keer gezien, maar het bleef hem fascineren.

Miguel vond na een tijdje een goed plekje op het plein en haalde zijn schoenenpoetsdoos tevoorschijn. Een *mariachi*-zanger plofte neer voor een poetsbeurt. Miguel wist zeker dat de *mariachi* zijn verhaal leuk zou vinden. Want iedereen hield van Ernesto.

‘Hij begon als een *nobody* uit Santa Cecilia, net als

ik,' zei Miguel. 'Maar als hij zong, viel iedereen als een blok voor hem. Hij speelde in films... had de coolste gitaar... hij kon zelfs vliegen!' Miguel had de special effects in oude films gezien. 'En hij schreef de mooiste liedjes. Maar m'n absolute favoriet is –' Miguel wees naar een groepje muzikanten die 'Vergeet me niet' aan het spelen waren. Ernesto's grootste hit. 'Hij had 'n leven waar mensen over dromen. Totdat hij in 1942 werd verpletterd door een enorme bel.'

De *mariachi* keek nadrukkelijk naar zijn schoenen, die Miguel maar halfslachtig aan het poetsen was. Miguel negeerde de *mariachi* en schudde zijn hoofd om Ernesto's betreurenswaardige dood. 'Ik wil net zoals hij zijn. Soms kijk ik naar De la Cruz en krijg ik bijna het gevoel... dat we verbonden zijn. Dat als hij muziek kan maken, dat misschien, op 'n dag, ik dat ook kan,' zuchtte Miguel. 'Tot ik denk aan mijn familie...'

'Ay-ay-ay, *muchacho*,' onderbrak de *mariachi* Miguels verhaal.

'Huh?' zei Miguel.

'Ik betaal je om te poetsen, niet voor je levensverhaal,' zei de *mariachi*.

'O-oh ja, sorry.' Miguel boog zijn hoofd en poetste de schoenen van de man. Terwijl hij werkte, tokkelde de *mariachi* onnadenkend op zijn gitaar. 'Thuis kan ik over dit soort dingen niet echt praten, dus...'

'Luister, weet je wat je doet? Ga gewoon naar je familie en zeg: "Hé! Ik ben een muzikant! Wen d'r maar aan!"'

‘Dat zou ik nooit durven.’

‘Maar je bent wel een muzikant, *no?*’

‘I-ik weet niet. Ik bedoel – ik speel eigenlijk alleen voor mezelf.’

‘Ah!’ zei de muzikant. ‘Werd De la Cruz ’s werelds beste muzikant door z’n waanzinnige talent te verbergen? Nee! Hij liep op een dag dit plein op en hij zong uit volle borst.’ De *mariachi* wees naar het prieeltje, waar een groot aanplakbiljet hing waarop een talentenjacht werd aangekondigd. ‘Ah, *mira, mira*, ze zetten alles klaar voor vanavond. De talentenjacht voor *Día de los Muertos*. Wil je net als je held zijn? Schrijf je dan in!’

‘Maar, maar – mijn familie wordt gek als ze dat horen,’ zei Miguel.

‘Tja, als je te bang bent dan eh – blijf je lekker schoenen poetsen.’ De *mariachi* haalde zijn schouders op. ‘Kom op, wat zei Ernesto de la Cruz altijd?’

‘Grijp je kans.’ zei Miguel.

De *mariachi* bekeek Miguel van top tot teen. ‘Laat zien wat je kunt, *muchacho*. Ik ben je eerste toeschouwer.’ Miguels wenkbrauwen fronsten. Wilde de *mariachi* hem echt horen spelen? Hij keek om zich heen om te zien of de kust veilig was en er geen familie in de buurt was. Hij pakte de gitaar aan. Miguel omhelsde het instrument en spreidde zijn vingers over de snaren om het juiste akkoord te vinden en –

‘Miguel!’ schreeuwde een bekende stem. Miguel hapte naar adem en gooide de gitaar terug in de schoot

van de *mariachi*. Abuelita snelde op hem af. Oom Berto en nicht Rosa kwamen erachteraan, met in hun handen boodschappen van de markt.

‘Abuelita!’ riep Miguel geschrokken.

‘Wat doe jij hier?’ vroeg ze.

‘Ehm, ehm, ehm,’ stamelde Miguel terwijl hij snel zijn borstel en schoensmeer opruimde. Maar abuelita wachtte niet op het antwoord van Miguel. Ze snelde op de *mariachi* af en sloeg hem met haar schoen. ‘Laat mijn kleinzoon met rust!’

‘Doña, alstublieft! Hij poetste alleen m’n schoenen!’

‘Ik ken jouw soort, *mariachi*!’ Ze staaarde naar Miguel. ‘Wat zei hij tegen je?’

‘Hij liet alleen maar zijn gitaar zien,’ zei Miguel schaaapachtig. Zijn familie hapte naar adem.

‘Je moest je schamen!’ riep oom Berto naar de *mariachi*. En oma’s schoen was gericht op de neusbrug van de muzikant.

‘Mijn kleinzoon is ’n lieve kleine *angelito querido cielito*. Hij wil niks weten van jouw muziek, *mariachi*! Je blijft bij ’m uit de buurt!’ dreigde ze. Miguel waagde te betwijfelen of hij het engelachtige schatje was dat ze net beschreef, maar hij ging haar niet tegenspreken als ze haar schoen zó vasthad.

De *mariachi* zette zijn hoed recht en rende weg. Schuldig keek Miguel over zijn oma’s schouder.

‘Och, arme drommel.’ abuelita omhelsde Miguel stevig. ‘Gaat het wel, mijn liefje?’ Miguel snakte naar

adem. ‘Je weet dat je niets te zoeken hebt op deze plek. Je gaat mee naar huis. Nu!’ beval ze, terwijl ze wegliep van het plein.

Miguel zuchtte en pakte zijn schoenenpoetsdoos. Hij zag nog een flyer van de talentenjacht op de grond. Achter zijn oma’s rug pakte hij er een op en deed hem in zijn zak.